

การปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณัฐวุฒิ ศรีวัฒนาวณิช*

ณัทธร พิทยรัตน์เสถียร**

Sreewattanawanit N, Pityaratstian N. Adjustment of first year medical students in Faculty of Medicine, Chulalongkorn University. Chula Med J 2014 Jul – Aug; 58(4): 457 - 69

- Background** : *Adjustment in university life is important period of adolescent. However, studies in Thailand have been limited and students from many faculties were collected in previous studies. This study may help improve the adjustment of first year medical students at the Faculty of Medicine, Chulalongkorn University.*
- Objective** : *To study the adjustment and associated factors of adjustment among First Year Medical Students in Faculty of Medicine, Chulalongkorn University.*
- Design** : *A cross-sectional study.*
- Setting** : *Faculty of Medicine, Chulalongkorn University.*
- Materials and Methods** : *Data were collected from 247 first-year undergraduate students who studied at the Faculty of Medicine, Chulalongkorn University in the first semester of 2013. All participants completed two questionnaires: personal information and the student adaptation to college questionnaire. The statistics utilized were mean, percentage, Pearson correlation, Spearman's rho correlation, independent samples t-test, one way ANOVA, and regression analysis.*

* นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Result : *The study found that most of first year medical students had moderate to good level in overall adjustment, academic adjustment, personal and emotional adjustment and social adjustment and good level in institutional attachment and goal commitment adjustment. The personal factors that predicted adjustment in university were age, grade point average of high school (GPAX.) and extracurricular activities undertaken. These found that overall adjustment was predicted by high level of extracurricular activities undertaken ($p = 0.001$), moderate level of extracurricular activities undertaken ($p = 0.018$), age ($p = 0.040$) and GPAX. ($p = 0.048$). Academic adjustment was predicted by GPAX. ($p = 0.026$). Personal and emotional adjustment was predicted by age ($p = 0.010$). Social adjustment was predicted by high level of extracurricular activities undertaken ($p < 0.001$), moderate level of extracurricular activities undertaken ($p = 0.004$) and age ($p = 0.029$). Institutional attachment and goal commitment adjustment was predicted by high level of extracurricular activities undertaken ($p = 0.003$) and moderate level of extracurricular activities undertaken ($p = 0.032$).*

Conclusion : *Most of first year medical students had moderate to good level in overall adjustment, academic adjustment, personal and emotional adjustment and social adjustment and good level in institutional attachment and goal commitment adjustment. The associated personal factors of adjustment in university were age, grade point average of high school (GPAX.) and extracurricular activities undertaken. This study may help make the plans for many activities to improve the adjustment of first year medical students in Faculty of Medicine, Chulalongkorn University.*

Keywords : *Adjustment, first year medical students.*

Reprint request: Pityaratstian N. Department of Psychiatry, Faculty of Medicine, Chulalongkorn University, Bangkok 10330, Thailand.

Received for publication. March 10, 2014.

ณัฐวุฒิ ศรีวัฒนาวานิช, ภัทธร พิทยรัตน์เสถียร. การปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์เวชสาร 2557 ก.ค. – ส.ค.; 58(4): 457 – 69

- เหตุผลของการทำวิจัย** : การปรับตัวในมหาวิทยาลัยเป็นการปรับตัวช่วงหนึ่งที่มีความสำคัญของวัยรุ่น แต่การศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยในประเทศไทยยังมีค่อนข้างน้อย และการศึกษาในอดีตจะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับนิสิตทุกคน การศึกษาครั้งนี้อาจจะเป็นข้อมูลที่ใช้เป็นแนวทางในการช่วยเหลือพัฒนาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วัตถุประสงค์** : เพื่อศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัย และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รูปแบบการวิจัย** : การศึกษาวิจัย ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง
- สถานที่ทำการศึกษา** : คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ตัวอย่างและวิธีการศึกษา** : ประชากรตัวอย่าง คือ นิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ศึกษาในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2556 จำนวน 247 คน เครื่องมือของการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย, ร้อยละ, Pearson correlation, Spearman's rho correlation, independent samples t - test, one way ANOVA, และ regression analysis.
- ผลการศึกษา** : ผลการศึกษาพบว่านิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ส่วนใหญ่มีการปรับตัวโดยรวม การปรับตัวด้านการเรียน การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ และการปรับตัวด้านสังคม ระดับปานกลางค่อนข้างดี และการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายระดับดี ปัจจัยส่วนบุคคลที่ทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัย คือ อายุ ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย โดยพบว่า การปรับตัวโดยรวมมีปัจจัยในการทำนาย คือ การทำกิจกรรมในระดับมาก ($p = 0.001$) การทำกิจกรรมในระดับปานกลาง ($p = 0.018$) อายุ ($p = 0.040$) และผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

($p = 0.048$) การปรับตัวด้านการเรียนมีปัจจัยทำนาย คือ ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ($p = 0.026$) การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์มีปัจจัยทำนาย คือ อายุ ($p = 0.010$) การปรับตัวด้านสังคมมีปัจจัยในการทำนาย คือ การทำกิจกรรมในระดับมาก ($p < 0.001$) การทำกิจกรรมในระดับปานกลาง ($p = 0.004$) และอายุ ($p = 0.029$) และการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษา และความมุ่งมั่นในเป้าหมายมีปัจจัยในการทำนาย คือ การทำกิจกรรมในระดับมาก ($p = 0.003$) และการทำกิจกรรมในระดับปานกลาง ($p = 0.032$)

สรุป

:

นิสิตส่วนใหญ่มีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม การปรับตัวด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและอารมณ์ และด้านสังคม ระดับปานกลางค่อนข้างดี และการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายระดับดี ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย คือ อายุ ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย ผลการศึกษานี้อาจจะนำไปใช้ในการวางแผนจัดกิจกรรมในการพัฒนาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อไป

คำสำคัญ

:

การปรับตัว, นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์.

สภาพของสังคมในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของบุคคล การปรับตัวจึงเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีบุคคลใช้ในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา⁽¹⁾

วัยรุ่นเป็นช่วงวัยหนึ่งที่ต้องปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ การปรับตัวในมหาวิทยาลัยเป็นการปรับตัวอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญกับวัยรุ่น เพราะการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นช่วงที่วัยรุ่นจะต้องพึ่งพาตนเองมากกว่าเดิม ทั้งการดำรงชีวิตในสังคมใหม่และมีขนาดใหญ่กว่าเดิม บรรยากาศของการศึกษาที่มีความเป็นอิสระและการพบกับเพื่อนที่อาจจะมี ความต่างกันในด้านต่าง ๆ การปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่ดีจะทำให้วัยรุ่นเรียนรู้ในการจัดการปัญหาต่าง ๆ⁽¹⁻²⁾ ถ้าเปรียบเทียบการศึกษาในคณะแพทยศาสตร์กับคณะสาขาวิชาอื่นในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ การศึกษาในคณะแพทยศาสตร์จะมีการเรียนวิชาที่มีความยาก และเนื้อหาจำนวนค่อนข้างมาก และนิสิตนักศึกษาอาจจะมีปัญหาการปรับตัวในมหาวิทยาลัย⁽³⁾ และการศึกษาของ Dahlin M, et al.⁽⁴⁾ พบว่านักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ชั้นปีที่ 1 มีความเครียดที่เป็นผลของการเผชิญความกดดันของการศึกษาอย่างมาก และปัจจัยด้านการเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ นักศึกษาคณะแพทยศาสตร์เกิดความเครียด

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพราะการศึกษาในประเทศไทยยังมีค่อนข้างน้อย และการศึกษาในอดีตจะมีการศึกษาในนิสิตคณะต่าง ๆ การวิจัยครั้งนี้ อาจจะเป็นข้อมูลในการให้ความช่วยเหลือโดยการส่งเสริมการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตได้

วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการศึกษาแบบ ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross-

sectional Study) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลของประชากรที่ศึกษา คือ นิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ศึกษาในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2556 จำนวน 307 คน⁽⁵⁾ การวิจัยนี้ได้รับอัตราการตอบสนอง (response rate) ของประชากรที่ศึกษาจำนวน 247 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 80.46 ของประชากรทั้งหมด การวิจัยนี้ใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามจำนวน 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยคำถามจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ อายุ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประเภทของโครงการที่สมัครเข้าศึกษา ภูมิภาคที่เรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน การมีบุคคลในครอบครัวประกอบอาชีพแพทย์ รายได้ของครอบครัวต่อเดือน และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2 แบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่พัฒนาโดยเปรมพร มั่นเสมอ⁽²⁾ โดยใช้แนวคิดงานวิจัยและแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของ Baker RW, et al (อังกิโน เปรมพร มั่นเสมอ)⁽²⁾ แบบสอบถามประกอบด้วยคำถามจำนวน 59 ข้อ เพื่อประเมินการปรับตัวโดยรวม และการปรับตัวด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและอารมณ์ ด้านสังคม และด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย โดยการคิดคะแนนรวมเฉลี่ยในการแบ่งการปรับตัวเป็น 5 ระดับ ได้แก่ การปรับตัวไม่ได้ การปรับตัวได้น้อย การปรับตัวได้ปานกลางค่อนข้างดี การปรับตัวได้ดี และการปรับตัวได้ดีมาก และการทดสอบค่าความเที่ยง (Reliability) พบว่าแบบประเมินมีเป็นการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาครวมเท่ากับ 0.93

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS version 17.0 การวิจัยครั้งนี้ใช้ค่าสถิติ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใน

การอธิบายลักษณะของประชากร ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัย โดยจะแสดงค่าสถิติเป็นจำนวนและร้อยละ และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ในการทดสอบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ได้แก่ Pearson correlation, Spearman's rhocorrelation, Independent samples t - test, One way ANOVA, Simple และ Multiple Regression Analysis.

ผลการศึกษา

นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ มีข้อมูลส่วนบุคคล ดังนี้ ส่วนใหญ่เป็นนิสิตหญิง (ร้อยละ 52.2) อายุ 18 ปี (ร้อยละ 72.1) ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 (ร้อยละ 94.7) เข้าศึกษาโดยการสมัครของโครงการกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์

แห่งประเทศไทย (กสพท.) (ร้อยละ 64.8) ภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 57.1) สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสหศึกษา (ร้อยละ 95.6) อาศัยอยู่ที่บ้านพักของตนเอง (ร้อยละ 68.4) ลักษณะครอบครัวมีบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพแพทย์ (ร้อยละ 76.1) รายได้ของครอบครัวต่อเดือนมากกว่า 100,000 บาท (ร้อยละ 38.1) และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยระดับเล็กน้อย (ร้อยละ 42.1) และข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ดังนี้ การปรับตัวโดยรวมระดับปานกลางค่อนข้างดี (ร้อยละ 47.8) การปรับตัวด้านการเรียนระดับปานกลางค่อนข้างดี (ร้อยละ 41.7) การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ระดับปานกลางค่อนข้างดี (ร้อยละ 38.5) การปรับตัวด้านสังคมระดับปานกลางค่อนข้างดี (ร้อยละ 44.9) และการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายระดับดี (ร้อยละ 47.8)(ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1. ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	118	47.8
หญิง	129	52.2
อายุ		
17 ปี	16	6.5
18 ปี	178	72.1
19 ปี	52	21.0
20 ปี	1	0.4
(Mean = 18.15, S.D.= 0.52, Min = 17.00, Max = 20.00)		
ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX.)		
น้อยกว่า 3.00	1	0.4
ระหว่าง 3.00 ถึง 3.49	12	4.9
มากกว่าหรือเท่ากับ 3.50	234	94.7
(Mean = 3.78, S.D. = 0.18, Min = 2.50, Max = 4.00)		

ตารางที่ 1. ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัย (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทของโครงการที่เข้าศึกษา		
โครงการกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์ แห่งประเทศไทย (กสพท.)	160	64.8
โครงการผลิตแพทย์เพิ่ม เพื่อชาวชนบท (CPIRD)	57	23.1
โครงการผลิตแพทย์หนึ่งอำเภอ หนึ่งทุน (ODOD)	12	4.8
โครงการผลิตแพทย์ร่วมกับ กรมแพทย์ทหารอากาศ	17	6.9
โครงการโอลิมปิกวิชาการ (ซีววิทยา)	1	0.4
ภูมิลำเนา		
กรุงเทพมหานคร	141	57.1
ปริมณฑล	32	13.0
จังหวัดนนทบุรี	14	5.7
จังหวัดสมุทรปราการ	12	4.9
จังหวัดปทุมธานี	6	2.4
ภาคเหนือ	15	6.0
ภาคกลาง	7	2.8
ภาคใต้	14	5.7
ภาคตะวันตก	2	0.8
ภาคตะวันออก	22	8.9
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	14	5.7
ประเภทของโรงเรียนใน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย		
โรงเรียนชายล้วน	5	2.0
โรงเรียนหญิงล้วน	6	2.4
โรงเรียนสหศึกษา	236	95.6
ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน		
บ้านของตนเอง	169	68.4
อาศัยอยู่กับญาติ	12	4.9
หอพักของมหาวิทยาลัย	1	0.4
หอพักนอกมหาวิทยาลัย	59	23.9
อื่น ๆ คือ คอนโดมีเนียม	6	2.4

ตารางที่ 1. ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัย (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะของครอบครัว		
อาชีพของบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัว		
มีคนประกอบอาชีพแพทย์	59	23.9
ไม่มีคนประกอบอาชีพแพทย์	188	76.1
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน		
น้อยกว่า 15,000 บาท	6	2.4
15,001 บาท ถึง 30,000 บาท	13	5.3
30,001 บาท ถึง 50,000 บาท	46	18.6
50,001 บาท ถึง 100,000 บาท	88	35.6
มากกว่า 100,000 บาท	94	38.1
การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะ เรียนมหาวิทยาลัย		
ไม่เคยทำ	34	13.8
เล็กน้อย	104	42.1
ปานกลาง	90	36.4
มาก	19	7.7
การปรับตัวโดยรวม		
การปรับตัวไม่ได้	0	0
การปรับตัวได้น้อย	28	11.3
การปรับตัวได้ปานกลางค่อนข้างดี	118	47.8
การปรับตัวได้ดี	93	37.7
การปรับตัวได้ดีมาก	8	3.2
(Mean = 171.17, S.D. = 18.58, Min = 129, Max = 233)		
การปรับตัวด้านการเรียน		
การปรับตัวไม่ได้	11	4.4
การปรับตัวได้น้อย	95	38.5
การปรับตัวได้ปานกลางค่อนข้างดี	103	41.7
การปรับตัวได้ดี	32	13.0
การปรับตัวได้ดีมาก	6	2.4
(Mean = 44.15, S.D. = 6.68, Min = 26, Max = 68)		
การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์		
การปรับตัวไม่ได้	1	0.4
การปรับตัวได้น้อย	29	11.7
การปรับตัวได้ปานกลางค่อนข้างดี	95	38.5
การปรับตัวได้ดี	81	32.8
การปรับตัวได้ดีมาก	41	16.6
(Mean = 44.94, S.D. = 6.58, Min = 29, Max = 60)		

ตารางที่ 1. ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัย (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
การปรับตัวด้านสังคม		
การปรับตัวไม่ได้	0	0
การปรับตัวได้น้อย	28	11.3
การปรับตัวได้ปานกลางค่อนข้างดี	111	44.9
การปรับตัวได้ดี	96	38.9
การปรับตัวได้ดีมาก	12	4.9
(Mean = 55.44, S.D. = 6.41, Min = 38, Max = 73)		
การปรับตัวด้านความผูกพันกับ สถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย		
การปรับตัวไม่ได้	0	0
การปรับตัวได้น้อย	12	4.9
การปรับตัวได้ปานกลางค่อนข้างดี	49	19.8
การปรับตัวได้ดี	118	47.8
การปรับตัวได้ดีมาก	68	27.5
(Mean = 44.74, S.D. = 5.24, Min = 29, Max = 56)		

จากตารางที่ 2 ถึง 4 การทำ Univariate analysis ของการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า การปรับตัวโดยรวมมีความสัมพันธ์กับอายุ ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การปรับตัวด้านการเรียนมีความสัมพันธ์กับ ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การปรับตัวด้านส่วนตัวและ อารมณ์มีความสัมพันธ์กับอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การปรับตัวด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับอายุ และ การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการปรับตัวด้านความผูกพัน กับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายมีความสัมพันธ์

กับเพศ และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียน มหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 5 การวิเคราะห์ห่าปัจจัยทำนาย การปรับตัวในมหาวิทยาลัย พบว่าอายุสามารถทำนาย การปรับตัวโดยรวม และการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ และด้านสังคมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถทำนาย การปรับตัวโดยรวมและการปรับตัวด้านการเรียนได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตร ขณะเรียนมหาวิทยาลัย สามารถทำนายการปรับตัวโดยรวม การปรับตัวด้านสังคม และการปรับตัวด้านความผูกพัน กับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 2. ความสัมพันธ์ของข้อมูลส่วนบุคคลกับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยใช้สถิติค่าสหสัมพันธ์ (Correlation)

ข้อมูลส่วนบุคคล	การปรับตัวในมหาวิทยาลัย	r	p-value
อายุ	การปรับตัวโดยรวม	-0.133	0.037 ^{a,*}
	การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์	-0.164	0.010 ^{a,*}
	การปรับตัวด้านสังคม	-0.140	0.028 ^{a,*}
ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	การปรับตัวโดยรวม	0.131	0.039 ^{b,*}
	การปรับตัวด้านการเรียน	0.190	0.003 ^{b,**}

a. Pearson Correlation.

b. Spearman's rho Correlation.

*p < 0.05, **p < 0.01

ตารางที่ 3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับข้อมูลส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ Independent t-test

การปรับตัวในมหาวิทยาลัย	เพศชาย (n = 118) Mean ± S.D.	เพศหญิง (n = 129) Mean ± S.D.	t	p-value
การปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย	44.04 ± 5.28	45.38 ± 5.15	-2.015	0.045*

*p < 0.05

ตารางที่ 4. การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับข้อมูลส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ One way ANOVA

การปรับตัวในมหาวิทยาลัย	การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย				F	p-value
	ไม่เคยทำ (n = 34)	เล็กน้อย (n = 104)	ปานกลาง (n = 90)	มาก (n = 19)		
	Mean ± S.D.	Mean ± S.D.	Mean ± S.D.	Mean ± S.D.		
การปรับตัวโดยรวม	167.59 ± 18.19	168.38 ± 17.97	173.53 ± 19.16	181.74 ± 15.33	3.869	0.010*
การปรับตัวด้านสังคม	53.41 ± 6.54	54.16 ± 6.16	56.47 ± 6.14	61.16 ± 4.68	9.158	<0.001**
การปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย	43.50 ± 5.65	44.03 ± 5.23	45.40 ± 5.18	47.74 ± 3.30	3.952	0.009**

*p < 0.05, **p < 0.01

ตารางที่ 5. การวิเคราะห์ปัจจัยทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

การปรับตัวในมหาวิทยาลัย	ข้อมูลส่วนบุคคล	b	S.E.(b)	t	p-value	r ²
การปรับตัวโดยรวม	การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก	14.376	4.428	3.246	0.001 ^{a,**}	0.027
	การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง	5.883	2.472	2.380	0.018 ^{a,*}	0.045
	อายุ	-4.573	2.216	-2.064	0.040 ^{a,*}	0.062
	ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	13.064	6.562	1.991	0.048 ^{a,*}	0.077
การปรับตัวด้านการเรียน	Constant	201.326	47.446	4.243	<0.001 ^{a,**}	
	ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	5.346	2.379	2.247	0.026 ^{b,*}	0.020
การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์	Constant	23.844	9.044	2.636	0.009 ^{b,**}	
	อายุ	-2.084	0.799	-2.608	0.010 ^{b,*}	0.027
การปรับตัวด้านสังคม	Constant	82.771	14.511	5.704	<0.001 ^{b,**}	
	การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก	7.153	1.482	4.828	<0.001 ^{a,**}	0.067
	การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง	2.404	0.821	2.927	0.004 ^{a,**}	0.100
	อายุ	-1.637	0.745	-2.197	0.029 ^{a,*}	0.118
การปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและ ความมุ่งมั่นในเป้าหมาย	Constant	83.737	13.553	6.179	<0.001 ^{a,**}	
	การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก	3.838	1.259	3.049	0.003 ^{a,**}	0.027
	การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง	1.501	0.697	2.154	0.032 ^{a,*}	0.045
	Constant	43.899	0.438	100.240	<0.001 ^{a,**}	

a. Stepwise Multiple Regression Analysis.

b. Enter Simple Regression Analysis.

*p <0.05, **p <0.01

วิจารณ์

การศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่านิสิตส่วนใหญ่มีการปรับตัวโดยรวม และการปรับตัวด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและอารมณ์ และด้านสังคมระดับปานกลางค่อนข้างดี และการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา⁽²⁾

อายุมีความสัมพันธ์และเป็นปัจจัยทำนายการปรับตัวโดยรวม การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ และด้านสังคมได้ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับผลการศึกษาที่ผ่านมา⁽⁶⁾ และอาจจะสอดคล้องกับงานพัฒนาการช่วงวัยรุ่นในแนวความคิดของ Harvinghurst R.J. (อ้างใน สุภาพรรณ โคตรจรัส)⁽⁷⁾ และทฤษฎีจิตสังคมของ Erikson E. (อ้างใน DiMatteo MR, et al.)⁽⁸⁾ ที่กล่าวว่าพัฒนาการของวัยรุ่น เป็นช่วงของการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคล

ที่มีช่วงอายุเดียวกัน และนิสัยส่วนใหญ่มีอายุ 18 ปี อาจจะทำให้นิสัยที่มีช่วงอายุเดียวกันสามารถสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนได้ค่อนข้างง่าย และกลุ่มเพื่อนมีความสำคัญกับการเห็นคุณค่าในตนเอง (self-esteem) ของวัยรุ่น⁽⁹⁾ ที่เป็นปัจจัยในการเผชิญความเครียด ทำให้นิสิตปรับตัวได้⁽¹⁰⁾

เพศมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย ซึ่งมีความใกล้เคียงกับการศึกษาที่ผ่านมา^(2,11) อาจเพราะนิสัยหญิงมีค่านิยมแบบคหกรรม⁽¹¹⁾ ที่เน้นความสามัคคีของกลุ่ม ความพึงพอใจและความต้องการที่มีความเหมาะสมกับกลุ่ม⁽¹²⁾ แต่ผลการศึกษา พบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายเล็กน้อย ทำให้ปัจจัยด้านเพศไม่สามารถทำนายการปรับตัวด้านนี้ได้

ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสัมพันธ์ และเป็นปัจจัยทำนายการปรับตัวโดยรวม และการปรับตัวด้านการเรียน ซึ่งมีความใกล้เคียงกับการศึกษาที่ผ่านมา^(6,10,13) อาจเพราะการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียน⁽¹³⁾ ซึ่งการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นปัจจัยที่ช่วยให้นิสิตมีการเผชิญกับความเครียดของสถานศึกษา นิสิตจึงมีการปรับตัวได้⁽¹⁰⁾

การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์และเป็นปัจจัยทำนายคะแนนการปรับตัวโดยรวม และการปรับตัวด้านสังคมและด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย ซึ่งมีความใกล้เคียงกับการศึกษาที่ผ่านมา^(1,6,14,15) อาจเพราะนิสัยที่ทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยมีเครือข่ายที่ให้การสนับสนุน ความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน และการเห็นคุณค่าในตนเอง จึงมีการปรับตัวด้านสังคมที่ดีแล้วมีผลกับความผูกพันกับสถานศึกษา^(1,10,15)

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่านิสัยชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่มี

การปรับตัวโดยรวม การปรับตัวด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและอารมณ์ และด้านสังคมระดับปานกลางค่อนข้างดี และการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษา และความมุ่งมั่นในเป้าหมายระดับดี และพบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และสามารถทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้ อาจจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้กับบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องในการวางแผนช่วยเหลือให้นิสิตมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่ดีที่อาจจะมีผลต่อการปรับตัวในการศึกษาชั้นปีอื่นและการเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต

สรุป

นิสัยส่วนใหญ่มีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม การปรับตัวด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและอารมณ์ และด้านสังคม ระดับปานกลางค่อนข้างดี และการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายระดับดี ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย คือ อายุ ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย ในการศึกษาค้างต่อไป อาจจะมีการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยทางจิตวิทยาที่อาจจะมี ความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นต้น หรืออาจจะใช้การสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียดที่นำไปใช้ในการพัฒนาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของฝ่ายกิจการนิสิต คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล และนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

อ้างอิง

1. อภิญญา เกตุศิริ. การเปรียบเทียบลักษณะความสัมพันธ์กับเพื่อนตามการรับรู้ของตนเองต่อการปรับตัวของนิสิตชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549
2. เปรมพร มั่นเสมอ. การปรับตัว กลวิธีการเผชิญปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545
3. วินิตรา นวลละออง. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 1. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 2555 เม.ย. - มิ.ย.; 57(2): 225-34
4. Dahlin M, Joneborg N, Runeson B. Stress and depression among medical students: across-sectional study. Med Educ 2005 Jun; 39(6): 594 - 604
5. สำนักการทะเบียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. จำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2556 (ระบบทวิภาค)[ออนไลน์].2556 [เข้าถึงเมื่อ 7 ก.ค. 2556]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.reg.chula.ac.th>
6. จุฬาลักษณ์ ร่มวิริยะพงษ์. การศึกษาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในภาคการศึกษาแรก ปีการศึกษา 2542 [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542
7. สุภาพรรณ โคตรจรัส. ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524
8. DiMatteo MR, Martin LR. Health psychology. Boston: Allyn and Bacon, 2002
9. เพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์. พัฒนาการมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพรส, 2550
10. Friedlander LJ, Reid GJ, Shupak N, Cribbie R. Social support, self-esteem, and stress as predictors of adjustment to university among first-year undergraduates. J Coll Stud Dev 2007 May - Jun; 48(3): 259 - 74
11. ภิสสร อุมะวิชนี. วัฒนธรรม เพศ และรูปแบบการจัดการกับความขัดแย้ง: การเปรียบเทียบระหว่างนิสิตนักศึกษาไทยและอเมริกัน [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549
12. Eshun S, Gurung RAR. Introduction to culture and psychopathology. In: Eshun S, Gurung RAR, eds. Culture and Mental Health: Sociocultural Influences, Theory, and Practice. Malden, MA: Wiley-Blackwell, 2009: 3 - 17
13. Aryana M. Relationship between self-esteem and academic achievement amongst pre-university students. J Appl Sci 2010; 10(20): 2474 - 7
14. กนกพร เรืองเพิ่มพูล, สุดา ร่องเมือง, พัทธินทร์ นินทจันทร์. ลักษณะการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล. รามาธิบดีพยาบาลสาร 2554 ต.ค. - ธ.ค.; 17(3): 478-92
15. Cohorn CA, Giuliano TA. Predictors of adjustment and institutional attachment in 1st-year college students. Psi Chi Journal of Undergraduate Research 1999;4(2):47-56